

Вјеронаука је наука живота

Још од завршетка Богословског факултета размишљала сам о вјероучитељском позиву, али нисам гајила скоро никакве наде, јер су сва вјероучитељска мјеста била заузета младим вјероучитељима, зато ме је позив владике Григорија толико изненадио. Због осјећања среће, али и стрепње, ту ноћ нисам ока склопила. „Друго је спортска сала... Ту сам била свој на своме. Али са учионицом немам никакво искуство... Још вјеронаука! Па, ја никад нисам присуствовала ниједном часу вјеронауке. Бити вјероучитељ је посебна мисија... Хоћу ли ја то знати?“, размишљах скоро читаву ноћ, и слједећих неколико дана.

То јутро устадох раније... много раније него иначе. Црна дуга сукња, бијела кошуља са руском крагном и црни пуловер су били посложени једно испод другог на столици до кревета. Брзо се спремих, провјерих торбу која је била уредно сложена још дан раније. Још једном пресложих књиге и биљежницу, провјерих перницу, ставих торбу о раме и кренух колима за Љубиње.

И док сам полако прилазила школи, у мени с у све више превирала помијешана осјећања, среће, задовољства и стрепње. Паркирајући се испред школе, видјех раздрагане и насмијане ђаке са торбама који су стајали пред школом чекајући да се врата школе отворе. Тог тренутка заори се звоно и ђаци одмах са свих страна нагрнуше на улаз. Причеках да сви уђу, па за њима уђох и ја. У холу школе наиђох на једног одраслог ученика и упитах га за директорску канцеларију, а он ми љубазно показа степенице и објасни како да дођем до ње. Пошто ме је очекивао, јер смо се чули телефоном три дана раније, директор ме одмах одведе у зборницу. У зборници ме срдечно дочекаше наставнице и наставници који су се спремали за почетак часа, пожељеше ми срећан почетак рада у њиховој заједници и рекоше да су ми на услузи за све што буде требало. Директор ми показа таблу на којој је био окачен наставнички распоред и оде наглашавајући да је ту ако ми нешто затреба. Лакну ми кад сам видјела да је мој први час био у другом разреду, јер сам знала да су ђаци другог разреда у узрасту када је за њих школа још увијек игра. Узех дневник и убрзо изађох и ја из зборнице. Ишла сам полако са дневником у руци, пропуштајући остале наставнике који су ужурбано одлазили у своје учионице. Пажљиво осмотрих дуги ходник на коме су се и са једне и друге стране низали улази у различите разреде, са црним натписима на вратима. Корачајући поред отворених учионица, испод ока сам погледивала лица знатижељних и помало уплашених ђака, који су извиривали иза својих клупа. Одједном закрочих мало одлучније плашећи се да ђаци не примијете моје узбуђење, али без обзира на узбуђење које ме није напуштало, уживала сам у сваком кораку до учионице која се налазила на самом крају ходника.

Свјетлост је продирала кроз широке прозоре и ширила се на три реда клупа са по два сједишта у којима је сједило неких двадесетак ђака, на клупама су већ биле положене књиге из вјеронауке. Наспрам врата у лијевом ћошку учионице био је

наставнички сто иза кога се налазила велика зидна табла. Свјеже окречени зидови бијаху украшени са неколико ђачких цртежа.

– Помаже Бог! И добар дан! – рекох затварајући врата за собом, а ђаци као један устадоше и сви углас отпоздравише – Бог Вам помог’о!

Спустих дневник на наставнички сто, а ђаци већ научени, стојећи у мирном ставу, почеше сами с молитвом прије часа, потом сједоше на своје дрвене столице; неки од њих још увијек нису додиривали под ногама већ су почели да машу њима тамо-амо. Сједох и ја, отворих дневник и почех тражити страницу гдје се уписује назив лекције за тај час. Лекција коју је требало да обрадим би „Потоп и Ноје”. Почех тако што сам се прво представила ђацима, а потом и они рекоше своја имена, затим почех да причам о Ноју. Лекције за други разред основне школе су кратке тако да сам у десетак минута препричала лекцију. Послије препричавања лекције рекох да обоје слику која се налазила у књизи као допуна тексту. Они су испочетка са великим занимањем бојили цртеж, а ја сам задовољна шетала од једног до другог ђака и хвалила њихов труд, но то потраја пуно краће него што сам планирала, јер је њихово интересовање за цртање мало по мало нестајало. То и не би био неки проблем да до краја часа није остало више од петнаестак минута. Имала бих ја шта да причам о Ноју и потопу, али са старијим ученицима, овако почех да смишљам како да испуним вријеме до краја часа.

– Је ли вам све јасно? Има ли неко питање? – упитих развлачећи, јер ми је требало времена да бих се присјетила неке дјечије пјесме или игре из дјетињства.

– Имам ја, учитељице – јави се ученица из прве клупе. Имала је велику бијелу машну на глави, и би једна од оних ђака који нису додиривали ногама под. – Је ли Ноје знао да плива? Јер да је испао из барке... а да није знао да плива појеле би га велике рибе – дјевојчица је поносно климала главом и задовољна својом тврдњом окрену се према ђацима који су сједили иза ње.

– Наравно да јесте. Научио је да плива још док је био дјечак – брзо се снађох.

– А како је Ноје изгледао кад је био беба? – упита љубопитљиво дјевојчица која је сједјела до дјевојчице са машном, вјероватно сматрајући да и она треба нешто да упита.

Ја сам мало застала, а потом почела да описујем Ноја као најљепшу бебу коју сам икада у животу видјела, са плавим чуперком на глави, са радосним рукама и разиграним очицама, поменух и први изникли зубић, и док су ме они не трепћући слушали, ја сам погледивала свако мало у сат очекујући спасоносно звоно за крај часа. Одахнух кад је звоно зазвонило, али излазећи из учионице забринута помислих на преостале часове.

Мој слједећи час би у трећем разреду. Лекција за тај час се звала „Прича о милостивом оцу и блудном сину”. Пошто сам већ унапријед имала спреман примјер за причу из лекције, уђох мало опуштеније у учионицу трећег разреда. И њих поздравих уобичајеним поздравом, неки ученици су одмах устали, а неки тек кад сам спустила дневник на наставнички сто. Тек када сам ја почела са молитвом прије часа, почеше и они. Чим сам завршила са уписивањем лекције у дневник и

представљањем, прво укратко испричах лекцију, а потом започех са примјером који сам спремила како бих им приближила лекцију.

– Јесте ли се ви икада изгубили, а да нисте знали како да нађете родитеље? – упитах.

Одмах су почели одговори: „Јесам ја, у самопослузи“, „Ја сам се изгубио кад сам био с татом на утакмици“, „Ја сам се изгубила једном на плажи“.

– И како сте се осјећали кад сте схватили да сте изгубљени? – прекидајући их поставих ново питање.

Опет на одговоре нисам чекала: „Ја сам почео да плачем“, „Мене је било страх да ме неко не украде“, а један ученик умјесто одговора упита:

– А, учитељице, јесте ли се Ви икад изгубили?

– Јесам – одговорих послјије краће паузе, и почех да препричавам догађај који се недавно заиста десио у душком манастиру. – Једног дана мати Теодора, игуманија манастира у Дужима, ме посла да изведем краву из штале да се напије воде и рече ми да краву, кад се напије, одмах вратим у шталу јер се отелила дан раније, а и морала је бити крај телета док теле мало не ојача. Међутим, ја сам била непажљива и крава оде низ ливаде и замаче у шуму. Потрчах за њом да је вратим, али узалуд, она је била већ дубоко у шуми. Пођох за њом да је тражим, али од ње ни трага ни гласа. И тако тражећи краву по шуми, ја се изгубим. – Док сам, сад већ укључујући машту, измишљала разне догађаје који су ми се десили у шуми, спомињући вукове, лисице, медвједе и све шумске животиње које су ми падале на памет, сви ђаци су ме гледали раширених очију, а понеко и раширених уста. – Почела је полако да пада ноћ, а ја гладна и жедна сједох на један камен. Бијех уплашена. Шта да радим, питала сам се. Кад... – намјерно направих паузу, а један дјечак прекри рукама своја отворена уста. – Одједном чух звоно са цркве – обилазећи погледом све ученике наставих – Мати кад је видјела да ме нема, почела је да звони, а ја кад сам чула црквено звоно одмах сам знала у ком правцу треба да идем да бих се вратила кући – задовољним осмијехом заврших убијеђена да сам својом причом успјела да им приближим лекцију. Таман кад сам хтјела да кажем: „Има ли питања?“, сви углас узвикнуше:

– А, крава!!! Шта је било са кравом? Је ли се вратила кући?

– Јесте, прије мене – рекох поразним гласом.

– Учитељице, Ви би требали чешће да идете за кравама у шуму да би знали да се вратите кући – рече једна ученица, а на њу се надовеза ученик који је сједио испред ње:

– Или да имате двоглед, ко мој ђед, њему се још никад није изгубила ниједна крава ни овца.

Убрзо почеше и остали да се укључују са својим савјетима и тако дочеках крај другог часа.

Задњи час тог дана имадох у завршном, деветом разреду. Када сам ушла у учионицу, већина ђака није била на својим мјестима, нечему су се гласно смијали, тек кад су ме угледали лаганим кораком, млатарајући рукама или са рукама у џеповима од фармерица, пођоше на своја мјеста, неки сједоше, а неки остадоше у

стојећем положају. Они који су сједили устадоше без журбе тек када сам почела са молитвом. Потом, као и дотад, отворих дневник тражећи страницу гдје се уписују лекције, а они сједајући у своје клупе наставише да брбљају гласно као да нисам присутна и као да час није ни почео. И док сам ја уписивала назив лекције у дневник, без иједног јединог куцања, врата се нагло отворише, а у учионицу уђе један ученик и без поздрава крену према свом мјесту. Крајеви разбарушене косе су му били мокри, а фармерице подеране на десном кољену. Зауоставих га питајући за разлог кашњења, а он, не заустављајући се, прође поред стола гдје сам сједјела, и не гледајући у мене већ у ђаке из разреда с враголастим осмијехом рече:

– Задрж'о сам се у библиотеци – док је то изговарао око њега се ширио мирис дувана.

– Убудуће, ко буде ушао у учионицу послѣ мене, имаће неоправдан час – рекох строгим гласом и обухватих погледом читав разред – а већ сљедећи час ће одговарати за оцјену – додадох и спустих поглед на дневник.

Изненадих себе, а чини ми се још више ђаке, јер је послѣ тога настао мук. Уписах у дневник назив лекције и пошто нико није био одсутан, почех час тако што сам се прво представила и, не инсистирајући на њиховом представљању, устајући одмах почех:

– Има времена, упознаћемо се ми добро – рекох поново строгим гласом и кренух лаганим кораком између ђачких клупа. Неки од ученика су гледали у мене, неки су незаинтересовано гледали кроз прозор, неки зијевали, а двојица у задњој клупи бијаху наслоњени на клупу у положају као да дријемају; један од њих је био и онај са разбарушеном косом. Шетајући између ђачких клупа наставих – Прије свега, хоћу да вам кажем да вјеронаука није никакава посебна наука. Вјера је живот, јер човјек је биће вјере. Зато је вјеронаука наука живота. Тако да ћемо ми на часовима вјеронауке, сем редовних лекција, причати о свему ономе што се тиче живота, о љубави, музици, филмовима, спорту... Причаћемо о свему што вас буде занимало. Баш, кад смо код тога, да вас нешто питам? – Једна ученица окрете главу од прозора и погледа у мене, а неки се пренуше као да ме тек тад примијетише – Ко је за вас најбољи спортиста на свијету?

– Роналдо! – рече побједничким гласом један од оних ученика који је до малоприје дријемао на клупи.

– Какав Роналдо... Меси је бољи – надовеза се ученик који је сједио испред њега.

– За мене је најбоља Тијана Бошковић – рече једна од ученица.

– Ех, то је зато што ти тренираш одбојку – рече ученик испред ње, и врло брзо сви ученици се укључише у расправу око најбољег спортисте, и таман кад сам хтјела да прекинем њихову расправу, ученица која је споменула познату одбојкашицу упита:

– Наставнице, ко је за Вас најбољи спортиста?

– Марадона – одговорих без размишљања.

– Хе-хе... и наставница чула за Марадону... Хе-хе – рече онај ученик што је каснио на час, и настави да се кикоће љуљајући се на својој столици.

– Је ли то онај што се дрогира? – чух ученика из задње клупе до зида и одједном осјетих нелагодност, и присјећајући се стадиона у Вигу, када сам се заједно са осталим навијачима клањала аргентинском фудбалеру као неком великом божанству, уједох се за доњу усну. Срећом моју муку прекину ученик који је сједио у другој клупи до прозора.

– За мене је најбољи Новак Ђоковић – рече он.

Убрзо се сви сложисмо да је Новак најбољи спортиста на свијету, а ја с олакшањем наставих:

– Да вас још нешто упитам... – Сви се умирише. – Шта ви мислите, хоће ли се за Новака знати, рецимо за хиљаду или двије хиљаде година?

– Неће – одмах неки рекоше, а један ученик послвије кратког размишљања рече.

– Хоће, наставнице. Ја ћу причати мојој дјечи, моја дјеца својој, свака генерација ће причати сљедећој генерацији и тако ће се и за двије хиљаде година знати за Новака.

– Наравно да хоће, има видео-запис на интернету – надовеза се ученик до њега.

– Тако је – прекидох их и у знак одобравања климнух главом. – Али, како ова технологија напредује... – наставих шетајући између редова – Прије мање од сто година телевизор није ни постојао, а данас имамо хиљаду канала, имамо интернет, имамо 3Д пројекције... Замислите за двије хиљаде година како ће то изгледати. Многи, док буду гледали Ђоковићеве мечеве, могу помислити да је то неки филм гдје неки глумац глуми доброг тенисера, или могу помислити да је видео-монтажа или видео-игра, иако смо ми данас свједоци његових мајсторија. Шта ви мислите о томе?

– Право да Вам кажем, не знам, никад нисам о томе размишљао – рече један ученик, гледајући ме бистрог погледа кроз своје танке наочале.

– То је то... Ниси размишљао – рекох очекујући још нечији коментар, али пошто су сви ћутали, послвије неколико тренутака ја наставих – Е, видите... Тако је са Христом, све у вези с Њим се преносило с кољена на кољено... Има и запис. Запис су направили јеванђелисти, који су живјели с Њим, који су били свједоци чуда Његових... Али, узалуд, опет данас многи не вјерују Светом Писму.

Послије мојих ријечи сви су замишљено ћутали.

– Има ли питања? – прекидох тишину.

– Зашто се каже „будите мудри као змије” кад је змија преварила човјека? – упита једна ученица. Не могох се суздржати, а да се не осмијехнем овом питању.

– Видите, Бог је створио видљиви и невидљиви свијет. Анђели спадају у невидљиви свијет.

– Зашто ми не можемо да видимо невидљиви свијет? – прекиде ме друга ученица.

– Не можемо, јер наше духовне очи засљењују гријех и грешне помисли, као и разне предрасуде. Како да видимо невидљиви свијет кад је у нашим главама... Ко зна шта се све мота у нашим главама?! И сами знате колико размишљате о Богу – погледах ученицу која ми је поставила питање и наставих – Једино покајничким сузама можемо да саперемо гријех, као што кроз чист прозор видимо шта има иза,

тако да тек послѣје искреног покајања Бог може да нас удостоји виђења невидљивог или доживљаја неизрецивог. Него да се вратимо на прво питање... Онај лукави анђеол, што је због гордости отпао од Бога, нашавши се у змији преварио је човјека, а змија би најмудрија животиња. Замислите, лукави превари најмудрије. – Они се загледаше у мене, а ја наставих – Као што знате, мудрост змије се огледа не само у томе да сачува главу када је нападају, већ и у томе да сваке године пролази кроз најужи тјеснац и скида са себе стару кошуљу и излази из тог тјеснаца неповријеђена и са новом кошуљицом. Тако и Бог, често води човјека кроз разне „тјеснаце” не би ли човјек изашао бољи и мудрији. „Циједи човјека кроз решетке”, да би га очистио од прљавштине коју ни сам не види у себи. Да Адам и Ева нису окренули леђа Богу не би их змија, то јест отпали анђеол, преварила.

И док су ме они с пажњом слушали, гледајући у младе људе с неким посебним надахнућем наставих:

– Данас сте ученици, сутра ћете можда бити инжењери, доктори, професори, а можда и чобани или домаћице... Не стидите се никаквог поштеног посла, а да би осјећали задовољство, морате у свему наћи смисао. Ко тражи тај и нађе. Је ли тако? – осмијехнух се очекујући њихов коментар, али пошто га није било, наставих – Трудите се, јер ниједан труд неће пропасти. Бог награђује и најмањи труд, а успјех ће доћи када буде било потребе за тим... Некада могу проћи и године. Прихватајте промјене које вам живот буде донио као вољу Божију и крените даље у живот са истим жаром, јер има милион начина и разлога да будете срећни. Ако то не учините, читав живот ћете жалити за нечим, и, што је најгоре, бићете незадовољни и собом и својим животом, кривећи разноразне околности и друге људе. Вјерујте ми, и рај и пакао доживљавамо још овдје, као предукус будућег, вјечног живота. Свето Писмо каже: „Царство небеско је у вама” – застадох мало поред задње клупе, обухватих погледом све ученике и наставих – Све је у вама, а снажној вољи и искреном срцу и Бог помаже. Па шта ако и погријешите? Ништа страшно. Бол је дио искуства. Преузмите одговорност и са вјером и надом крените даље шта год да вас снађе. Сви гријешимо, али само они који су јаки не криве другог нити околности, већ преузимају одговорност на себе за своје грешке. Грешке су дио живота, а оне су истинске грешке тек ако ништа не научимо од њих. Неуспјех не треба схватати трагично, и кад год помислите да нећете моћи више издржати невоље које вас сналазе, знајте да Бог даје невоље као прилике за преокрет и да још јачи кренете у живот. А од невоља и искушења се не може побјећи, сачекаће вас гдје год да одете, али, ипак, најлакше се превазилазе кроз црквену заједницу, у тој заједници једни друге извлаче из „блата”, наравно, само на Богу знане начине. Најбоље и најбрже човјек упознаје себе у манастиру, јер у тој заједници ми не бирамо с ким ћемо живјети као у браку, а кроз искушења у манастиру не само да имамо прилику да себе спознамо боље и брже, већ брже и боље спознајемо Бога. На нама је да дамо све од себе да заједница опстане, била она: пријатељска, родбинска, брачна или манастирска, а остало треба препустити Богу. Све ово вам говорим, не зато што сам то негдје прочитала, већ из свог искуства.

У разреду је владала гробна тишина, примјетих да ме слуша чак и онај ученик што се непрестано љуљао на столици, то ме натјера да наставим:

– И запамтите! Никад није касно почети испочетка. У животу се ништа не дешава случајно. И још нешто... Никада и ништа ни од кога не очекујте. Ако будете очекивали, разочараћете се. Вама нико ништа није дужан. Све што радите, себи и због себе радите. У животу можете правити погрешне изборе, али немојте да икада ваш избор буде поткован лошом намјером; када имате добру намјеру, можда и избјегнете лоше посљедице, јер Бог гледа срце. Ви у вашим годинама морате да имате неки циљ, а тај циљ треба да одговара вашим склоностима и увијек гледајте да будете са особама које имају здраве амбиције. Али најважније од свега је да научите да контролишете себе, ако не будете радили на томе остаћете ментално незрели, а ментално незреле контролишу други. Дјецо моја, не вјерујте свакој информацији са интернета. Чувајте своју енергију за љепше и узвишеније ствари – рекох, без намјере да се упуштам у објашњавање, то оставих за неки од сљедећих часова. – Будите пажљиви. Будите свакоме пријатељ, свакога саслушајте, али немојте свакога послушати, и никада не доносите закључке само на основу онога што чујете и видите, а да прије тога не испитате ствар, јер ми најчешће позадину и не знамо. Колико год нама изгледа као добра намјера, неко може нешто да каже да би осудио, неко други може да каже нешто тек тако да би нешто казао, а неко трећи са неким посебним циљем, можда и да би нас навео да размишљамо у оном правцу како тај неко жели. Не будите брзоплети у доношењу одлука, и прије него што донесете важну одлуку, саслушајте шта о томе мисле, најприје ваши родитељи, па и провјерени пријатељи, а онда добро размислите, помолите се Богу, и послушајте себе, јер одговорни за ваш живот сте једино ви. А временом, видјећете и сами, имаћете све мање и мање правих пријатеља. Зато највеће повјерење имајте у Бога, Бог ће се открити ономе ко му буде вјеровао.

– То су само фразе, наставнице – прекиде ме ученик са танким наочалама. Паде ми на памет лекција уписана у дневник, али намјерно наставих остављајући лекцију за сљедећи час.

– То се теби само чини. Узалуд ја то вама сад говорим, нећете ми повјеровати као што нисам ни ја вјеровала, јер човјек ријетко, скоро никада не учи из туђег искуства, али најгоре је ако не научите из свог искуства. Ви сте још увијек млади, а мудрост је одлика старијих. Не постаје се вјерник преко ноћи. Као што физички сазријевамо, као што психички сазријевамо, тако и духовно сазријевамо. Душевност нас веже за људе, а духовност за Бога. Снага којом ћете превазилазити неприлике које вас снађу, зависиће од ваше духовне зрелости. Ви се можете родити природно интелигентни, можете постати и паметни читајући књиге и усавршавајући се у нечем што вас интересује, али никада нећете осјетити пуноћу живота ако не радите на свом духовном усавршавању. Свети оци кажу да то усавршавање траје до краја живота. Али морате да слиједите неке смјернице. Наравно, прво послушајте родитеље, то су вам најбољи пријатељи. Друго, учите да тражите Бога у свом искуству, тако ћете доћи до многих одговора на ваша питања. И за то имате смјернице, Свето Писмо. Читајте га увијек, па и кад не разумијете,

чак и ако вам досади читајте. Читајући многе ствари ће вам се саме открити. Свето Писмо није обична књига или роман. Свето Писмо се чита читав живот јер, за вјернике међу којима сам и ја, Свето Писмо је извор живота. Напајајући се свакодневно из тог извора, живот постаје пјесма. Додуше није увијек весела, некада је тужна, али је ипак пјесма. А онда, идите у цркву, идите на Литургију, нађите духовника да вам помогне, јер сами нећете моћи. Човјек, тумачећи Свето Писмо сам, због своје слабости може отићи погрешним правцем, зато треба да нађете искусног исповједника или духовника. Почните што прије са исповиједањем, јер ћете тако себи олакшати живот. Немојте у себи држати отров горчине, љутње, љубоморе... Тог отрова можете се ријешити једино кроз искрену исповијест.

– Како да нађемо искусног исповједника или духовника? – упита ученица из друге клупе.

– Ја сам имала срећу – помислих на мати Теодору и оца Немању. – Али из свог искуства могу да вам кажем: ако тражите духовника или исповједника, нека то буде неко ко ће вас приводити Христу, а не себи, неко ко неће од вас тражити безусловну послушност већ духовну самосталност, неко ко ће стајати по страни, а кад посрнете пружиће руку да вас придржи или, ако паднете, да вас повуче да се не ваљате у блату, неко код кога ћете, осјећајући потребу за исповиједањем, отићи без стида и страха да испричате свој гријех, а, кад га нађете, не правите од њега идола нити светитеља. У сваком случају морате да радите на себи и на свом духовном узрастању, јер доћи ће вријеме када се ваш духовник пресели на неко друго мјесто, а ви останете и даље са свим искушењима која прате човјека док је жив. И вјерујте ми да је једино средство спасења од патње у томе да увијек признамо своју кривицу гласно пред Богом, духовнику или исповједнику, свеједно, јер унутрашњи мир је највећа срећа, а унутрашњег мира без Бога нема. Још нешто – наставих – Многе жеље вам се неће остварити, али нада... нада, а не остварење, нада је оно најљепше у животу. Вјера, нада и љубав... – мало застадох, замислих се, па са осмијехом наставих – Нема узалудне молитве. Све тражите од Бога, а Бог ће дати, можда не како ви желите, али будите сигурни да може испасти боље него што сте и сами замислили, Бог увијек даје оно што нам треба, а не оно што тражимо, само пратите и у свему видите Божију промисао. То вам је мој савјет, а ви имате свој мозак па расуђујте. Има ли још питања?

– Нема – рече несташни ученик из задње клупе љуљајући се и даље равномјерно на својој столици. – Ја једва чекам да одем из овог Љубиња.

– Разумијем те – осмијехнух се. – Многи од вас би вољели да оду. И Требињци би вољели да оду у Београд или Нови Сад, Београђани и Новосађани у Лондон или Њујорк, а они из Лондона или Њујорка би вољели да оду у неко мало мјесто као што је Љубиње... Тако је то... Али без обзира на све, мој вам је савјет да идете кад год вам се укаже прилика, али не заборавите одакле долазите, и увијек, за сваки случај, оставите широм отворена врата иза себе, да би имали гдје да се вратите. Јесте ли се предомислили? Има ли питања?

– Како је, наставнице, настао космос? – упита један наочит ученик.

– Не знам. Можда ће ти то најбоље објаснити професор физике. Читала сам да и сада у космосу настају нове галаксије. Е сад, научници нека докажу да то није Божије дјело.

– Нека Црква докаже да јесте – узврпољи се једна ученица из предзадње клупе.

– Бог је човјеку дао слободу... не да ради шта хоће, да својом слободом угрожава туђу слободу, већ да буде слободан од страсти и предрасуда. Та слобода вам даје право да вјерујете и да не вјерујете. То је ваш избор. Ако сумњате, то је природно, сумња је одлика вашег узраста. Филозофи кажу да се сумњом долази до истине. Цркви и вјерницима не требају докази. Црква се не бави анализом научних теорија. Свето Писмо каже да је Бог створио свијет и човјека, а наука нека се бави како су створени. Кога мало више буде интересовала наука, видјеће да су наука и Библија често у складу, али та изучавања ћемо оставити будућим научницима – рекох и погледах са смијешком у наочитог ученика.

– Зашто Бог допушта неправду? – упита ученица која је сједјела иза њега.

– Да би се неправедни покајали, а други смирили прихватајући вољу Божију, јер једино смирењем можемо задобити Царство небеско, а то је овдје на земљи мир у души, а горе на небу вјечна радост. Наш народ каже да: „Без невоље нема богомоље”. Некоме је невоља, а често је то болест, дата да се Богу врати, некоме да се смири, да се мало спустимо на земљу, јер се ми у својим жељама и плановима узнесемо, заборавимо на Бога, мислимо да нам Бог није потребан. Некоме Бог да болест да почне да мисли на смрт, да се очисти покајањем и размисли о свом животу, да се припреми за живот послвије смрти. Некоме Бог да болест да припреми ближњега за смрт болесника. Можда су неки од болесника и спремни на смрт, али нису ближњи. Често, тек у невољи и болести човјек постаје свјестан да је биће коме је потребна заједница, заједница са ближњима, али и са Богом, а онда Бог кроз болест даје могућност да се и ближњи спасе кроз болесника.

– Зашто Бог, кад је тако добар, допушта да млади људи умиру? – прекиде ме један ученик.

– Да би их сачувао од још веће невоље. Бог узима човјека када заврши своју мисију на земљи.

– А шта је са малом дјецом... тек рођеним бебама? – скоро углас рекоше двије ученице.

– То су анђели који ће нас сачекати када дође вријеме поновног сусрета. Али, не заборавите, тамо ће нас сачекати и она дјеца којој нисмо дали право на живот. Тамо нам неће судити Бог него наша дјела. Памет у главу!

– Ја не вјерујем у то. Ја мислим да тамо нема ништа – рече једна од ове двије ученице.

– Опет, понављам, вјера је ствар избора. Мене је моја вјера довела до тога да знам да је Бог истина, а до чега ће вас ваша вјера довести?... Не знам. Ко вјерује, добро је, а ко не вјерује, нека ризикује – присјетих се реченице коју сам некад давно чула од мати Теодоре.

– Шта ако се гријех учини у незнању? – упита друга ученица.

– Не заборавите да је и свака ружна помисао гријех. Апостол Лука каже: „Коме је више дато, више ће му се и тражити”, али и у незнању када згријешимо, имаћемо посљедице, можда не толике колике бисмо имали да смо гријех учинили у знању. Тако нам Бог помаже да учимо. Зато треба стално да се преиспитујемо. У молитви прије причешћа се обраћамо Богу ријечима: „Помилиј ме и опрости ми сагрешења моја, хотимична и нехотимична, која учиних ријечју, дјелом, свјесно и несвјесно”. Само нас искрено обраћање Богу и искрено покајање може спасити. Али не заборавите! Морамо непрестано да се молимо и за наше најмилије који су се упокојили. Ми њихове гријехе не знамо... Зна Бог. Када се дође пред Бога нема више ни покајања ни молитве. Тада не може нико рећи: „Нисам знао да ће бити овако”. Зато непокајане тамо може спасити једино наша молитва и милост Божија.

– Наставнице, да ли и када ће бити смак свијета? Да ли стварно постоје демони? Је ли марихуана лијек? Ко је Бога створио? Како сакрити шверц на контролном? Хоће ли се спасити добри људи који не вјерују у Бога? Зашто је гријех имати односе прије брака? – засуше ме ученици питањима, а ја сам се у себи задовољно осмијевала. Иако је већ звонило за крај часа, они нису престајали са питањима. – Вјерујете ли Ви у реинкарнацију? Да ли је тетоважа гријех?...

– Полако... Не можете добити одговор на сва питања за један час. На нека питања нема логичан одговор какав ви очекујете, потребна је вјера. До неких одговора ћете, кроз свој живот, сами доћи. Има времена до краја школске године... причаћемо – рекох и послѣје молитве за крај часа изађох из учионице са задовољним осмијехом који задуго није силазио с мог лица. Тад сам одлучила да ће сви ученици који ми поставе смислено питање и који буду слободно изражавали своје мишљење, без обзира какав однос имали према вјери и Цркви, добити најбољу оцјену на мом часу.

Од тог дана сам почела да осјећам оно усхићење које доживљава човјек када упозна сву љепоту и вриједност посла којим се бави, јер сам у свом послу видјела могућност бесконачног усавршавања, не само младих људи, већ и себе.

Већ више година на велико своје задовољство обављам службу средњошколског професора. Не знам како моји ђаци доживљавају час вјеронауке, али ја још увијек из учионице излазим са осмијехом, а моји ђаци ми и данас причињавају велику радост о којој сам као дијете маштала. А коме да будем захвална за ту неизмјерну срећу? Па, ваљда Ономе који је имао свој план за мене.

Вјероучитељица Неда Гудељ

(одломак из романа „Загледана у стијену“)